

出雲神楽

เรื่องราวของอิซุโมะ คางุระ

คางูระ คืออะไร?

ในประเทศญี่ปุ่นมีความเชื่อดั้งแต่โบราณมาว่า ทุกสิ่งในธรรมชาติ ฯลฯ เช่น ก้อนหินหรือต้นไม้ ฯลฯ ล้วนมีเทพเจ้าประทับอยู่ ดังนั้น ผู้คนจึงได้ทำให้เกิดใจซึ่งมีความรู้สึกร่วมกันเป็นหนึ่งเดียวกับธรรมชาตินั้น เกิดเป็นรูปธรรมขึ้น และให้ความสำคัญกับการรับรู้ถึงความงามเหล่านั้นสืบเนื่องมา

กล่าวกันว่าคำว่า "คางูระ" เดิมทีหมายความว่าเทศกาลซึ่งจัดขึ้นที่ "คามิกูระ" ที่มีความหมายว่า

"สถานที่ซึ่งอัญเชิญเทพเจ้ามาประทับ" มีข้อสรุปหนึ่งว่า คำเต็มคือ "คามิกูระ-โกโตะ" ได้เพี้ยนเสียงและถอดคำว่าโกโตะ ออกไปรวมถึงเพี้ยนเสียงอีกครั้งเป็นคำว่า

"คังกูระ" และ "คางูระ" ในที่สุด

ยุคสมัยของตำนานเกี่ยวกับเทพเจ้าในอดีตอันไกลโพ้นกล่าวว่า อาามาเดราสึ เทพเจ้าแห่งพระอาทิตย์ได้ขังตัวเองอยู่ในถ้ำหินอาเมะ โนะ อิว่าโตะ โลกมนุษย์จึงตกอยู่ในความมืดมนและเกิดภัยพิบัติมากมายขึ้น กล่าวกันว่าตอนที่ทุกคนลำบาก มีเทพเจ้าหญิงแห่งศิลปะ อาเมะ โนะ อุซุเมะ ได้มาร่ายรำอย่างแปลกๆ น่าสนใจหน้าถ้ำหิน จนสามารถเชิญเทพเจ้าอาามาเดราสึออกมาภายนอกได้สำเร็จ และโลกได้กลับสู่ความสว่างไสวอีกครั้งหนึ่ง

กล่าวกันว่านี่คือจุดเริ่มต้นของคางูระ - ร่ายรำเพื่อให้เทพเจ้าได้เพลิดเพลิน -

ประวัติของอิซุโมะ คางูระ

จังหวัดชิมาเนะเป็นพื้นที่ซึ่งมีการแสดงคางูระอย่างเฟื่องฟูเมื่อเทียบกับในระดับประเทศ ในปัจจุบันได้มีกลุ่มการแสดงคางูระภายในจังหวัดมากกว่า 200 กลุ่ม การแสดงคางูระภายในจังหวัดก็มีลักษณะเด่นเฉพาะไม่เหมือนที่ใดแตกต่างกันไปในแต่ละพื้นที่ของ อิซุโมะ, อิวามิ, โอกิ

การแสดงคางูระของพื้นที่อิซุโมะนั้นเรียกว่า "อิซุโมะ คางูระ" ซึ่งมีลักษณะเด่นที่สุดที่ประกอบด้วยโครงสร้างสามส่วนคือ "ชิจิสะ" "ชิกิซึมบะ" และ "ชินโน"

การแสดงอิซุโมะ คางูระ ที่มีมาตั้งแต่โบราณนั้นมีชาตะชินโน (สมบัติทางวัฒนธรรมพินถิ่นสำคัญที่จับต้องไม่ได้ ซึ่งถูกกำหนดโดยรัฐบาลประเทศญี่ปุ่น / มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมซึ่งถูกกำหนดโดยยูเนสโก) ซึ่งจัดขึ้นที่ศาลเจ้าชาตะ-จินจะ (คาชิมะ-โจ, มัทสึเอะ-ชิ)

"ชิจิสะ" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของโครงสร้างสามส่วนในอิซุโมะ คางูระ นั้น เป็นการแสดงเพื่อชำระสถานที่ทำการแสดงคางูระ ให้สะอาดบริสุทธิ์ และเป็นพิธีการร่ายรำโดยถือ โทริโมโนะ (อุปกรณ์) ไว้ในมือและไม่สวมหน้ากาก

กล่าวกันว่า "ชิกิซึมบะ" และ "ชินโน" นั้นเพิ่งถูกเพิ่มเข้ามาในยุคสมัย เอโดะ (ค.ศ.1603-1868) มีการกล่าวต่อกันมาว่า ในปีเคอิโจ (ค.ศ.1596-1615) ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของยุคสมัยใหม่นั้น ได้มีผู้ที่ประกอบพิธีในศาลเจ้า (ชินโซกุ) ของศาลเจ้าชาตะได้ไปศึกษาการแสดงละครโนของเกียวโต และกลับมาเพิ่มเติมในการแสดงคางูระแบบดั้งเดิม คูโรซาเวะ เซกิไซ นักปราชญ์ลัทธิขงจื้อของแคว้นมัทสึเอะได้บันทึกว่ามีการแสดง "ชินโน" ที่ในเมืองด้านล่างปราสาทมัทสึเอะไว้บันทึก [ไคกัทสึดัน] (ปีโจเอที่ 2 (ค.ศ. 1653)) จึงแสดงให้เห็นว่าอย่างน้อย "ชินโน" ได้มีตั้งแต่ช่วงเริ่มต้นของยุคสมัยเอโดะแล้ว ชาตะ ชินโนได้ส่งอิทธิพลอย่างมากต่อการแสดงคางูระของพื้นที่อิซุโมะ และการแสดงคางูระจึงได้ประกอบขึ้นจากโครงสร้างสามส่วนดังกล่าว

อย่างไรก็ตามการแสดงอิซุโมะ คางูระนั้นได้มีประวัติที่ยาวนานและมี "โกเจียว" ฯลฯ ซึ่งได้แสดงมาตั้งแต่ก่อนเกิดชาตะ ชินโนแล้ว

จากการแสดงอิซุโมะ คางูระที่เกิดขึ้นในลักษณะนี้ เมื่อถึงฤดูใบไม้ร่วงของทุกปี จึงได้มีพิธีการในพื้นที่ ภูเขาถวายเทพเจ้าประจำท้องถิ่น และในบางพื้นที่ก็จะมีการแสดง "โยคางูระ" ที่ทำการร่ายรำจนถึงกลางดึก

พิธีการแสดงคางูระซึ่งเป็นการบูชาถวายเทพเจ้า จึงได้มีเฉพาะผู้ที่ประกอบพิธีในศาลเจ้าซึ่งทำการรับใช้เทพเจ้า ฯลฯ เท่านั้นเป็นผู้ร่ายรำ แต่ทว่าช่วงเริ่มต้นของยุคสมัยเมจิ (ประมาณ ค.ศ. 1870) ได้ห้ามผู้ที่ประกอบพิธีในศาลเจ้าทำการแสดงคางูระ ดังนั้นผู้คนในบางพื้นที่จึงได้สืบทอดการแสดงนี้มา การแสดงคางูระ ร่ายรำโดยผู้คนในท้องถิ่น จึงเป็นการร่ายรำในเทศกาลของศาลเจ้า เพื่อให้เทพเจ้าประจำท้องถิ่นช่วยปกป้องพื้นที่นั้นๆ

ลักษณะเด่นของอิซูโมะ คางุระ

ชิจิสะ

เป็นการแสดงเพื่อชำระสถานที่ทำการแสดงคางุระให้สะอาดบริสุทธิ์ และเป็นพิธีการร่ายรำโดยถือโทริโมโนะ (อุปกรณ์) ไว้ในมือและไม่สวมหน้ากาก ร่ายรำโดยถือโทริโมโนะต่างๆ ไว้และไม่สวมหน้ากาก ชิจิสะซึ่งประกอบด้วยการแสดง 7 รายการ แต่รายการแสดงนั้นจะแตกต่างกันไปตามพื้นที่

ชิโอ-กิโยเมะ

ชำระสถานที่และผู้คนที่ให้สะอาดบริสุทธิ์ด้วยเกลือซึ่งมีความหมายถึง "ความสะอาดบริสุทธิ์"

ชิโฮเกง

นักแสดงร่ายรำ 4 คน แฉกหน้าถือชูสุ (กระดังง์) กับเฮอิ (ไม้ติดกระดาดสำหรับชำระบ๊ิดเป่า) ส่วนแฉกหลังถือดาบ ทำการร่ายรำเป็นรายการแสดงชำระสถานที่แสดงคางุระให้สะอาดบริสุทธิ์

ยาโอโดเมะ

ภายในเมืองอิซูโมะได้สืบทอดการร่ายรำโดยเด็กผู้หญิง 4 คนต่อเนื่องกันมา

คันโจ / โนริโตะ / คามิโอรุชิ

ภายในเมืองอิซูโมะ หลังจากสวดบทสวด (โนริโตะ) และอ่านชื่อเทพเจ้า 30 องค์ที่ผลัดกันปกป้องรักษาผู้คนในแต่ละวันแล้ว จะเขย่าอุปกรณ์ที่เรียกว่า "เทงโก (กลด)" ขึ้นลง เพื่ออัญเชิญเทพเจ้า

ชิกิซัมบะ

เป็นการเพิ่มเพลงเฉลิมฉลองของละครโนเข้ามาในการแสดงคางุระ เดิมประกอบไปด้วยสามสิ่งคือ "โอกินะ (ชายชรา)" "ชิโตะสะ (อายุ 1,000 ปี)" และ "ซัมบะโซ (รายการที่ 3)" แต่ในสามสิ่งนี้ "ซัมบะโซ" ซึ่งเป็นการร่ายรำโดยเด็กๆ จะได้รับความนิยมอย่างมาก

ชินโน

มีรายการแสดงจำนวนมากซึ่งเป็นการร่ายรำที่ใช้ตำนานเกี่ยวกับเทพเจ้า หรือประวัติความเป็นมาของศาลเจ้าซึ่งบันทึกอยู่ใน [โคจิกิ] และ [นิฮง โชกิ] บันทึกโบราณของญี่ปุ่น มาเป็นหัวข้อในการแสดง และใช้พื้นที่อิซูโมะเป็นฉาก เช่น "คุนิยูซุริ" หรือ "ยามาเตะ โนะ โอโรจิ" "ฮิโนมิซากิ" ฯลฯ

แนะนำรายการแสดงอิซูโมะ คางูระ

จะขอแนะนำรายการแสดงที่เสมือนเป็นตัวแทนของอิซูโมะ คางูระสักเล็กน้อย (ชื่อรายการแสดงหรือบุคคลที่ปรากฏในเรื่อง, รายละเอียดเรื่องราว จะแตกต่างกันไปเล็กน้อยตามกลุ่มการแสดงหรือรายการแสดง)

คิย์เวิร์ดก็คือ ซากากิ ! ยามะ โนะ คามิ (เทพเจ้าแห่งภูเขา)

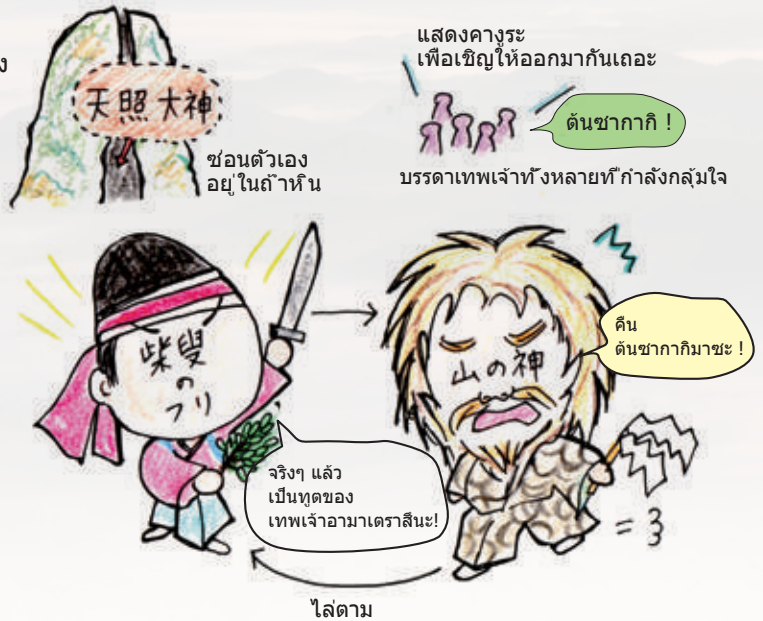
การแสดงคางูระที่เชื่อมระหว่างซิจิสะ และชินโน จะทราบถึงที่มาของการใช้กิ่งใบซากากิ
ในพิธีกรรมเกี่ยวกับเทพเจ้าหรือการแสดงคางูระ

การแสดงคางูระซึ่งมีเบื้องหลังเป็นตำนานเกี่ยวกับเทพเจ้า
"อาเมะ โนะ อิวาโตะ"

เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับเมื่ออามาเตราสึ โอมิกามิ เทพเจ้าแห่ง
พระอาทิตย์ได้ขังตัวเองอยู่ในถ้ำหินอาเมะ โนะ อิวาโตะ โลก
มนุษย์จึงตกอยู่ในความมืดมนและเกิดภัยพิบัติมากมายขึ้น
บรรดาเทพเจ้าทั้งหลาย (ยาโอโยโรส) ที่กำลังกลุ้มใจจึงได้
ปรึกษากัน และได้ตกลงให้ร้ายรำคางูระ เพื่อเชิญเทพเจ้าอามาเตราสึ
โอมิกามิออกมาภายนอก เทพเจ้าคาซุงะ ไดเมียวจิน
ที่ต้องเป็นผู้ไปหาต้นซากากิ เพื่อนำมาใช้ในการแสดงคางูระ
จึงปลอมเป็น ซิบาโซ มุ่งไปยังภูเขาอาเมะ โนะ คางู
ยามะ และนำต้นซากากิกลับมาโดยพลการ

โอยามาซุมิ โนะ มิโกโตะ เทพเจ้าแห่งภูเขา เมื่อรู้สึกตัวว่า
ต้นซากากิหายไป ก็ได้สะกดรอยตาม หลังจากผลัดกันหนี
และสะกดรอยตามหลายครั้ง ในที่สุดก็สามารถจับผู้ที่เอาต้น
ซากากิไปได้

แต่ทว่า เมื่อเทพเจ้าโอยามาซุมิ โนะ มิโกโตะทราบว่ามีผู้ที่
ถูกจับแท้จริงแล้วคือเทพเจ้าคาซุงะ ไดเมียวจิน ก็รีบคุกเข่า
ขอโทษในทันที พร้อมกับยกต้นซากากิให้ เทพเจ้าโอยามา
ซุมิ โนะ มิโกโตะจึง
ได้รับการประทาน
ดาบจากเทพเจ้า คา
ซุงะ ไดเมียวจินทด
แทน เพื่อกอพระรับ
เหตุน้ำของโลกล

ตำนานเกี่ยวกับเทพเจ้า เรื่องราวการยกแผ่นดินให้ (คุนิยูซุริ) โคจิจิน

เป็นการแสดงคางูระที่ใช้ "ตำนานเกี่ยวกับเทพเจ้า เรื่องราวการยกแผ่นดินให้ (คุนิยูซุริ)" จาก "โคจิกิ" / "นิสง โชกิ"
มาเป็นหัวข้อในการแสดง

เทพเจ้า 2 องค์ที่ถูกส่งไปจากทากามะ กะ ฮาระ คือ เทพเจ้าทา
เกมิกาซุจิ โนะ คามิ และเทพเจ้าฟุทสึนุชิ โนะ คามิ บิบบังคับให้
เทพเจ้าโอคุนิบุชิ โนะ คามิ ยกแผ่นดินให้เทพเจ้าโอคุนิบุชิ โนะ
คามิ และเทพเจ้าโคโดชิโรบุชิ โนะ คามิ ผู้เป็นลูกยอมตกลง แต่
เทพเจ้าทาเกมิनाาคะ โนะ คามิ ซึ่งเป็นลูกอีกคนที่มีความแค้น
รุนแรง เลือกที่จะเผชิญหน้าทดสอบพลังกำลังกัน เทพเจ้าทาเกมิ
นาาคะ โนะ คามิ ซึ่งพ่ายแพ้ในที่สุดจึงยินยอมยกแผ่นดินให้ และ
ทำให้ความสงบสันติมาเยือนยังพื้นที่ชินชูวะ (จังหวัดนางาโนะ)

ไฮไลต์ของการแสดงคือ การต่อสู้ที่รุนแรงระหว่างเทพเจ้า 2
องค์คู่เป็นทูต กับเทพเจ้าทาเกมิナาคะ โนะ คามิที่ไม่ยอมยก
ประเทศญี่ปุ่นให้

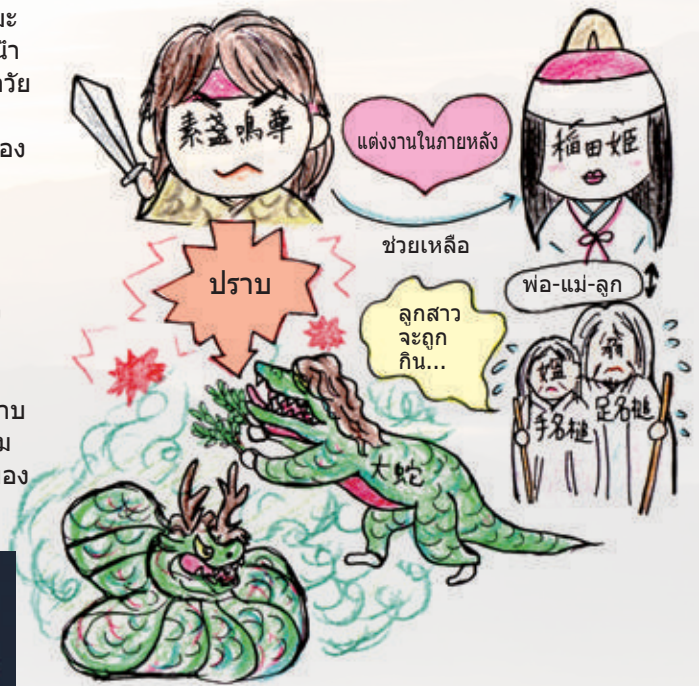

เทพเจ้าซุซาโนโอะ โนะ มิโกโตะ VS งูยักษ์ยามาเตะ โนะ โอโรจิ !! ยาโตะ (แปดหัว)

เป็นการแสดงคาบูกิที่ใช้ตำนานเกี่ยวกับเทพเจ้า เรื่องราวการปราบงูยักษ์ยามาเตะ โนะ โอโรจิ ซึ่งเป็นที่รู้จักกันดีมาเป็นหัวข้อในการแสดง

เทพเจ้าซุซาโนโอะ โนะ มิโกโตะ ถูกขับไล่ออกจากทากามะกะฮาระ เนื่องจากโทษฐานที่ใช้ความรุนแรง ตอนที่ลงมายังต้นน้ำของแม่น้ำฮิอิ-กาวะ ในอิซุโมะ โนะ คุนินัน ได้พบกับคู่สามีภรรยาวัยชรา (เทนาซุจิ / อาซึนาซุจิ) และเจ้าหญิงฮิโนะ-ฮิเมะ ที่กำลังคร่ำครวญโศกเศร้าอยู่ เมื่อฟังเรื่องราวแล้วพบว่า ลูกสาว 8 คนของทั้งสองถูกงูยักษ์ยามาเตะ โนะ โอโรจิกินไปปีละ 1 คน จนกระทั่งเวลานี้เหลือเพียงเจ้าหญิงฮิโนะ-ฮิเมะคนเดียวเท่านั้น งูยักษ์ยามาเตะ โนะ โอโรจินั้นเป็นสัตว์ประหลาดน่ากลัว มี 8 หัวในลำตัวเดียว เลื้อยคลานไปมาอยู่บนภูเขาและหุบเขา 8 ลูก

ดังนั้น เทพเจ้าซุซาโนโอะ โนะ มิโกโตะจึงสัญญาว่าจะปราบงูยักษ์ให้ โดยมีเงื่อนไขว่าต้องยกเจ้าหญิงฮิโนะ-ฮิเมะให้เป็นภรรยา จากนั้นก็ได้ล่อลวงงูยักษ์ยามาเตะ โนะ โอโรจิด้วยเหล้าพิษ และเมื่องูยักษ์เมาจึงสำเร็จโทษด้วยดาบ กล่าวกันว่าดาบอาเมะ โนะ นูรากูโมะ โนะ ซุริจิ ซึ่งพบจากทางของงูยักษ์ที่แพ้ล้มลงคือ ดาบคุซานางิ โนะ ซุริจิ ซึ่งเป็นหนึ่งในไตรราชกกุธภัณฑ์ของจักรพรรดิญี่ปุ่นที่สืบทอดมาถึงปัจจุบัน

บุคคลผู้มีชื่อเสียงปรากฏตัวในฐานะนายพล (เซอิ ไท โชงุน) ! ทามุระ

ไฮไลต์อยู่ที่การเคลื่อนไหวที่ตลกของชาวบ้าน

ภูเขาซุซูกะ โนะ ยามะ ในอิเสะ โนะ คุนิ (จังหวัดมิเอะ ในปัจจุบัน) มีปีศาจอาศัยอยู่ จักรพรรดิในเวลานั้นได้ยื่นเรื่องราวที่ปีศาจสร้างความชั่วร้ายบนโลก จึงได้สั่งให้นายพลซากาโนอุเอะ ทามุรามาโระ โชงุนออกไปปราบ นายพลจึงได้ไปยังอิเสะ โนะ คุนิ และเรียกชาวบ้านออกมาสอบถามรายละเอียดสภาพของภูเขา ชาวบ้านเมื่อทราบว่าจะช่วยปราบปีศาจให้ จึงได้บอกและแนะนำเส้นทางบนภูเขาให้ เมื่อขึ้นไปถึงภูเขาปีศาจก็ปรากฏตัวออกมา หลังจากที่ได้ต่างฝ่ายได้ประกาศชื่อของตนแล้วจึงได้ประลองดาบกัน ในที่สุดปีศาจก็ถูกฟัน และนายพลได้ร่ายรำพร้อมกับถือหัวของปีศาจในตอนจบ

ปกป้อง "ดินแดนศักดิ์สิทธิ์ที่ซึ่งพระอาทิตย์ตก" ! อิโนมิซากิ

มักจะเป็นการร่ายรำลำดับสุดท้ายของการแสดงโยคางุระ หรือเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า "เทพเจ้าอิโกซารุ ตอนรุ่งแสง"

เป็นเรื่องราวตอนที่อิโกซารุ เทพเจ้าชั่วร้ายซึ่งรุกรานมาจากเทนจิ (ประเทศอินเดียในปัจจุบัน) นำกองทัพทหารขนาดใหญ่จำนวนมาก (จูรา-งุน) เข้ามารุกราน แต่เทพเจ้าอิโนมิซากิ ไดเมียวจินพยายามขับไล่ออกไปและปกป้อง อิซุโมะ โนะ คุนิ ด้วยธนูและศรที่ตนเองถนัด

การบรรเลงดนตรี / อุปกรณ์ / เครื่องแต่งกาย

สิ่งทีขาดไม่ได้ในการแสดงคาบูกิคือ ดนตรีและเครื่องแต่งกายที่มหัศจรรย์การดา รวมถึงหน้ากาก

การบรรเลงดนตรี

ในการแสดงอิซุโมะ คาบูกะนั้นจะใช้เครื่องดนตรีต่างๆ ประกอบด้วยโด (กลองไทโกะใหญ่), ชิเม-ไดโกะ (กลองไทโกะเล็ก), ฟุเอะ (ขลุ่ย), เทเบียวชิ (ฉาบทองสัมฤทธิ์ให้จังหวะ), โอชูซุมิ (กลองใหญ่) และ โคชูซุมิ (กลองเล็ก) สำหรับซึสึจะใช้โด, ชิเม-ไดโกะ, ฟุเอะ และเทเบียวชิ แต่สำหรับซึกิซึมบะจะใช้โอชูซุมิ และโคชูซุมิแทนโด นอกจากนี้ในการแสดงคาบูกะ-โนมิกะจะใช้ชิเม-ไดโกะ, ฟุเอะ และเทเบียวชิ แต่บางรายการแสดงจะมีเพิ่มโดเข้ามา จะสามารถชมอิทธิพลของละครโนจากการใช้โอชูซุมิ / โคชูซุมินี้ได้

โด (กลองไทโกะใหญ่)

ชิเม-ไดโกะ (กลองไทโกะเล็ก)

ฟุเอะ (ขลุ่ย)

เทเบียวชิ (ฉาบให้จังหวะ)

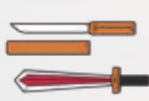
ชูซุมิ (กลองเล็ก)

อุปกรณ์สำหรับถือ "โทริโมโนะ"

อุปกรณ์ที่ถือไว้ในมือจะแตกต่างกันไปตามรายการแสดง

เฮอิ (ไม้ติดกระดาดสำหรับชำระบัตเปา)

คาตานะ (ดาบ)

ยุมิ (ธนู)

โอจิ (พัดคลี่)

กิ่งใบซากากิ

ซุสึ (กระดิ่ง)

ซุริซาโอะ (เบ็ดตกปลา)

หน้ากาก

เรียกว่า "คาบูกะ-เมง" นักแสดงจะสามารถสวมบทบาทเป็นเทพเจ้าหรือปีศาจที่ปรากฏในเรื่องราว ได้อย่างแนบเนียนด้วยการสวมหน้ากาก และผู้ชมก็สามารถเพลิดเพลินกับท่าทางที่มีพลังนั้นได้ สามารถสังเกตลักษณะเด่นของพื้นที่ได้จากหน้ากากด้วยเช่นกัน อย่างเช่นการแสดงอิซุโมะ คาบูกะจะแกะสลักหน้ากากขึ้นจากไม้ ส่วนอีกทางหนึ่งการแสดงอิซุโมะ คาบูกะ ซึ่งทำการร่ายรำในบริเวณทิศตะวันตกของจังหวัดชิมาเนะ (พื้นที่ อิซุโมะ) จะทำหน้ากากด้วยกระดาษญี่ปุ่นเชกิซุ-วาชิ

เครื่องแต่งกาย

นักแสดงจะสวมมงกุฎหรือหมวกเอโบชิ บนศีรษะ เจ้าหญิงจะสวมมงกุฎ นอกจากนี้ นักแสดงส่วนมากจะสวมวิกผมที่เรียกว่าซางุมะ ข้างใต้มงกุฎหรือหมวกนั้น หรือบางครั้งก็ใช้ผ้าคาดศีรษะ เครื่องแต่งกาย ท่อนบนจะสวมจิซาเยะ ท่อนล่างจะสวมซาซิบากามะหรือโอกุจิ โดยใช้ผ้าที่มีลวดลายแบบคินริ่ง

งูยักษ์ยามาตะ โนะ โอโรจิ ในรูปร่างต่างๆ

เรื่องราวการปราบงูยักษ์ยามาตะ โนะ โอโรจิ ซึ่งมีเรื่องราวเกิดขึ้นในพื้นที่อิซุโมะ เป็นรายการแสดงที่เป็นตัวแทนของอิซุโมะ คาบูกะ ซึ่งคุ้นเคยกันดี อย่างไรก็ตาม ในการแสดงอิซุโมะ คาบูกะ งูยักษ์ยามาตะ โนะ โอโรจิจะปรากฏตัวในรูปร่างต่างๆ ภายในเมืองอิซุโมะมักจะเป็นรูปแบบงู "โทกาเง-จะ" ที่มีแขน-ขาและหาง การแสดงโอกุ-ฮิชิ คาบูกะ ซึ่งมีศูนย์กลางอยู่ในเขตฮิชิ-งุน มีรูปแบบงู "มากุ-จะ" ซึ่งคล้ายๆ กับการขีดลึงโตะแบบญี่ปุ่น และชาดะ ชินโนในเมืองมัทสึเอะ-ชิเป็นรูปแบบงูยักษ์ "ทาจิ-โอโรจิ" อันเป็นเอกลักษณ์ซึ่งปรากฏตัวในท่ายืน สืบทอดต่อกันมา อนึ่ง หน้ากากที่ใช้กับงูยักษ์ในชาดะ ชินโนนั้น จะวาดรูปดวงตา 16 ดวงเพื่อแสดงถึงหัวทั้งแปด

โทกาเง-จะ

โอฮาระ ชินโซกุ คาบูกะ

โทกาเง-จะ

คารากาวะ คาบูกะ

มากุ-จะ

โอกุฮิชิ ชินโซกุ คาบูกะ

งูยักษ์ทาจิ-โอโรจิ

ชาดะ ชินโน

โซจิน-จาโด

อาททลิกะ คาบูกะ

ขั้นตอนตั้งแต่เริ่มจนกระทั่งทำหน้ากากคางูระเสร็จ

หน้ากากคางูระ ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของการแสดงอิซุโมะ คางูระถูกทำขึ้นมาอย่างไรกัน? ตรงนี้จะขอแนะนำขั้นตอนการทำหน้ากากคางูระ เทพเจ้าโอยามาชุมิ โนะ มิโกโตะ ซึ่งปรากฏตัวในรายการแสดง "ยามะ โนะ คามิ (เทพเจ้าแห่งภูเขา)"

<เนื้อเพื่อให้สัมภาษณ์: คุณ ชูจิตานี ชิงรุ / ช่างแกะสลักชูจิตานี โคโโบ>

ขั้นตอนที่ 1 "ตัดไม้"

หน้ากากของการแสดงอิซุโมะ คางูระนั้นทำจากไม้ เนื่องจากหน้ากากคางูระมีขนาดใหญ่ ส่วนใหญ่จึงเลือกไม้คิริ ไม้คิริมีน้ำหนักเบา และแทบไม่มียางไม้ซึ่งเป็นสาเหตุของริ้วรอยหรือสีไม่เรียบเสมอกัน จึงเป็นวัสดุที่เหมาะสมในการทำหน้ากากคางูระซึ่งต้องใช้งานเป็นระยะเวลา

ยาวนาน
ลำดับแรก ตัดวัสดุไม้คิริที่เตรียมไว้ออกมาเป็นโครงร่างหน้ากากคางูระ คร่าวๆเนื่องจาก "เทพเจ้าแห่งภูเขา" จะแกะสลักลักษณะให้ดูมีชีวิต จึงต้องคำนึงถึงความหนาด้วยพอสมควร

ขั้นตอนที่ 3 "เก็บงาน"

ค่อยๆ แกะผิวหน้าของหน้ากากคางูระที่แกะหยาบแล้วต่อ อย่างละเอียดด้วยมีดแกะสลักหรือมีดเล็ก เพื่อให้เสร็จเป็นรูปร่างรวมทั้งหมด ถัดมา เจาะรูบริเวณตา, ปาก และจมูก

ลำดับสุดท้าย เก็บรายละเอียดผิวหน้าให้เรียบด้วยกระดาษทราย สม่ำเสมอ จะเก็บรายละเอียดผิวหน้าด้วยหญ้าโทกุสะที่นำมาทำให้แห้ง

เมื่อเก็บผิวหน้าเสร็จ ก็ติดโลหะที่บริเวณดวงตาทั้งสองข้างและปาก

ขั้นตอนที่ 5 "ติดหนวดและขน"

จะใช้ขนของหางม้าซึ่งยาวและทนทาน ทำหนวดเคราและคิ้ว เจาะรูด้วยเหล็กเจาะหรือสว่าน ติดหนวดและขนด้วยกาว ปรับความยาวหรือปริมาณของหนวดและขน ตามตำแหน่งที่ติด
อนึ่ง ขนของม้าไม่เพียงแต่ใช้ทำหน้ากากคางูระ แต่จะใช้ทำวิกผมชายด้วย

ขั้นตอนที่ 2 "แกะหยาบ (อาราโบริ)"

การแกะหยาบถือเป็นขั้นตอนสำคัญที่สุดในกระบวนการทำหน้ากากคางูระ คงจะไม่เป็นการกล่าวเกินไ้ว่า

"การแกะหยาบเป็นตัวกำหนดผลงานทั้งหมด" แบ่งสัดส่วนตำแหน่งของตา, จมูก หรือปากให้ดี และแกะสลักในทีเดียว

ในการแสดงออกของส่วนแก้มหรือหน้าผาก ฯลฯ จะต้องใช้เทคนิคฝีมือเข้ามาเสริมกับประสบการณ์ของช่างแกะสลัก

ช่างจะใช้สิ่วและมีดแกะสลักจำนวนกว่า 20 ด้าม เพื่อรังสรรค์เป็นโครงร่างของหน้ากากคางูระ โดยใช้สิ่วเหลาส่วนที่แกะขึ้นใหญ่ออกทีเดียวมากๆ และใช้มีดแกะสลักค่อยๆ แกะส่วนรายละเอียดเล็กๆ

ขั้นตอนที่ 4 "ลงสี (ไซชิกิ)"

ผสมโกฟุน*1 และสารนิกาเว*2 เป็นสี และนำมาทาเป็นสีรองพื้น แล้วก็มาถึงขั้นตอนการลงสี จะใช้ 3 สีคือ "สีดำ, สีแดง และสีน้ำตาลอ่อน" ในเทพเจ้าแห่งภูเขา สีดำใช้หมึก สีแดงใช้เบงการะ*3 ส่วนสีน้ำตาลอ่อนจะใช้ฉีวา เอโนงุ*4 หรือบางครั้งอาจจะใช้สีที่ได้จากชาแดง ฯลฯ แทนฉีวา เอโนงุ ผสมสารนิกาเวในสีแต่ละตัว และค่อยๆ ทาไล่โทนสีอย่างละเอียดระหว่างหนวดเคราและรอยย่นบนใบหน้า

*1 สีขาวซึ่งทำจากการเผาผงเปลือกหอย

*2 กาวเจลาติน (นิกาเว) ซึ่งต้มหนังสัตว์ ฯลฯ ด้วยน้ำ, ทำให้แห้งและแข็ง จากนั้นนำมาละลายด้วยน้ำเป็นของเหลว

*3 สีแดงที่ใช้ไอเอิร์นออกไซด์เป็นส่วนประกอบหลัก

*4 สีที่ทำจากการบดหินแร่

เสร็จสมบูรณ์

คุณ ชูจิตานี ชิงรุ -- ความรู้สึกที่มีต่อหน้ากากคางูระ --

ผมเติบโตมาโดยเห็นอิซุโมะ คางูระตั้งแต่เด็ก และใช้ชีวิตร่วมกับอิซุโมะ คางูระเสมอมา ยุคสมัยนี้ มีอุปกรณ์ที่สะดวกต่างๆ มากมาย เช่น อุปกรณ์เครื่องมือไฟฟ้า ฯลฯ ซึ่งช่วยการทำงานตั้งแต่การตัดไม้ จนถึงแกะสลักหน้ากาก ทำให้สะดวกสบายขึ้นกว่าสมัยก่อนอย่างมาก แต่เหล่านักรบชนสมัยโบราณได้สร้างสรรค์หน้ากากคางูระที่แสนวิเศษเอาไว้จำนวนมาก ในยุคสมัยที่ไม่มีเครื่องมือเครื่องมือง่ายเหมือนเช่นปัจจุบันนี้ ปกติแล้ว สิ่งของต่างๆ จะค่อยๆ เสื่อมลงเมื่อกาลเวลาผ่านไป แต่ทว่า หน้ากากคางูระที่เหล่านักรบชนได้สร้างสรรค์ไว้เนี่ย ยังใช้หรือยังเก๋ กลับค่อยๆ ดีขึ้นขึ้น แปลกมากจริงๆ
ผมจึงได้พยายามสร้างสรรค์หน้ากากคางูระโดยใช้วัสดุธรรมชาติให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ เพื่อให้ใกล้เคียงกับหน้ากากคางูระที่ยิ่งเก๋ก็ยิ่งดีและวิเศษเช่นนั้น แม้เพียงเล็กน้อยก็ยังดี ผมคิดว่าเป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิตจริงๆ

Q&A เพื่อให้เพลิดเพลินกับการแสดงอิซูโมะ คางุระได้มากขึ้น

◇ **ใครๆ ก็สามารถชมการแสดงคางุระโดยไม่เกี่ยวข้องกับความเชื่อทางศาสนา ฯลฯ ก็ได้หรือไม่**
ใครๆ ก็สามารถชมได้ เดิมนั้นเป็นพิธีกรรมเกี่ยวกับเทพเจ้า แต่ปัจจุบันใครๆ ก็สามารถเข้าชมได้อย่างเป็นกันเอง

◇ **จะสามารถชมได้ที่ใดบ้าง?**

สามารถชมได้ที่พิพิธภัณฑ์ในเทศกาลของศาลเจ้าตามท้องถิ่น หรือ อีเว้นท์, งานจัดแสดง ฯลฯ
จะมี "งานจัดแสดงสมบัติทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้เมือง อิซูโมะ" จัดขึ้นในฤดูใบไม้ร่วงของทุกปีโดยคณะกรรมการสมบัติทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้เมือง อิซูโมะ ซึ่งเป็นการรวมกลุ่มการแสดง คางุระทั้งหมดเข้าด้วยกัน กำหนดการจัดแสดงของงานจัดแสดงสมบัติทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ หรือพิพิธภัณฑ์ของแต่ละกลุ่ม ฯลฯ นั้นจะแจ้งไว้บนเว็บไซต์ของเมืองอิซูโมะ

◇ **โปรดบอกระยะเวลาของการแสดงคร่าวๆ และอยากทราบว่าสามารถดูออกจากที่นั่งระหว่างการแสดงได้หรือไม่?**

1 รายการแสดงมักจะมีระยะเวลาราวๆ 30-45 นาที 1 กลุ่มการแสดงมักจะทำการแสดงในโรง ฯลฯ 1-2 รายการแสดง ถ้าเป็นไปได้ อาจจะดูออกจากที่นั่งระหว่างเปลี่ยนรายการแสดงน่าจะเหมาะสมกว่า

◇ **ควรจะทำเช่นใด เพื่อให้รู้จักการแสดงคางุระลึกซึ้งยิ่งขึ้น?**

หากคุณได้อ่าน "นิสง โชกิ" หรือ "โคจิกิ" ที่กล่าวกันว่าเป็นบันทึกประวัติศาสตร์ที่เก่าแก่ที่สุดของญี่ปุ่น จะสามารถเพลิดเพลินกับการแสดงคางุระได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น ลำดับแรก หากเริ่มจากทำความเข้าใจด้วยหนังสือการ์ตูน (มังงะ) ฯลฯ ก็อาจจะไม่ยากเกินไป

◇ **ผู้ที่รำรำคางุระคือใคร? จำเป็นต้องมีคุณสมบัติใดหรือไม่?**

ผู้ที่มีส่วนร่วมในการแสดงคางุระของชุมชนก็คือบุคคลทั่วไปในท้องถิ่น ซึ่งทำหน้าที่รักษาและสืบทอดการรำรำมาอย่างต่อเนื่อง โดยถือเป็นภารกิจที่ต้องรักษานับธรรมเนียมประเพณีของท้องถิ่นสืบมา นอกจากนี้ บางกลุ่มการแสดงยังมีการแสดงคางุระของเด็กๆ ด้วย เด็กๆ ทั้งหลายก็ได้สัมผัสกับเรื่องราวตำนานเกี่ยวกับเทพเจ้าญี่ปุ่นอย่างเป็นธรรมชาติด้วยเช่นกัน

ผู้จัดงาน

Japan Arts Council / Agency for Cultural Affairs

ติดต่อสอบถาม

แผนกสมบัติทางวัฒนธรรม ฝ่ายวัฒนธรรมของชาวเมือง เมืองอิซูโมะ
2760 Otsucho, Izumo, Shimane (ภายในพิพิธภัณฑ์อิซูโมะ ยาโยอิโนโมริ)
โทรศัพท์ 0853-21-6893 〒693-0011

[เอกสารอ้างอิง]

[อิซูโมะ คางุระ] ผู้แต่ง อิซุซึกะ ทากาโดชิ (คณะกรรมการการศึกษาเมืองอิซูโมะ, ค.ศ. 2001)
[คางุระของชิมานะ - ศิลปะและพิธีกรรม-] บรรณาธิการโดยพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์อิซูโมะยุคโบราณ ซึ่งก่อตั้งโดยจังหวัดชิมานะ (สำนักพิมพ์นิสง ชะชิน จุปัง ค.ศ. 2010)
[50 ปีที่ย่างก้าวของคณะกรรมการสมบัติทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้เมืองอิซูโมะ] คณะกรรมการสมบัติทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้เมืองอิซูโมะ (ค.ศ. 2016)

[เชื้อเพื่อภาพถ่าย]

สมาคมผู้อนุรักษ์การแสดงคางุระของศาลเจ้าอิจิโมริ / คางุระ-กาดะ สมาคมอนุรักษ์โอโดจิ คางุระ / สมาคมอนุรักษ์อากัทสึเกะ คางุระ ซาจิริ / สมาคมอนุรักษ์โซโดโซโนะ คางุระ / สมาคมอนุรักษ์อุนาเดะ คางุระ / สมาคมผู้รักษามิมิก คางุระ / สมาคมอนุรักษ์อางุ ชินโน / คารากะวะ คางุระของสมาคมชาวเมืองคารากะวะ / สมาคมผู้รักษาคะดะ ชินโน / สมาคมผู้รักษาสะฮาระ ชินโซกุ คางุระ / สมาคมผู้รักษาสะฮาระ ชินโซกุ คางุระ / ศูนย์วัฒนธรรมยุคโบราณจังหวัดชิมานะ / คาชิมะ มิจิ

[เชื้อเพื่อความร่วมมือ]

ซุจินาชิ ชิเงรุ / ซุจินาชิ ยูกิ / ฟุจิฮาระ อิโรโอะ / คณะกรรมการสมบัติทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้เมืองอิซูโมะ

